

Factsheet Homogene Groep Internationale Samenwerking 2013

De HGIS

De Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) is sinds 1997 een budgettaire constructie binnen de rijksbegroting. In de HGIS worden de uitgaven van de verschillende departementen op het gebied van buitenlands beleid gebundeld, waarmee de onderlinge samenhang geïllustreerd wordt. Dit bevordert de samenwerking en de afstemming binnen de betrokken ministeries. De HGIS vormt daarmee een belangrijk instrument voor een geïntegreerd en coherent buitenlands beleid.

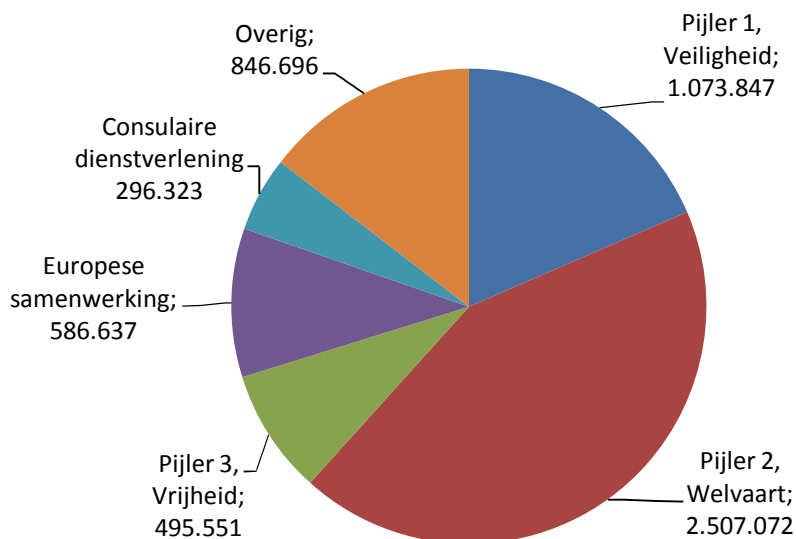
Binnen de HGIS wordt onderscheid gemaakt tussen de uitgaven voor ontwikkelingssamenwerking die voldoen aan de criteria voor officiële ontwikkelingssamenwerking (*Official Development Assistance, ODA*) en de overige uitgaven voor het buitenlands beleid (non-ODA). De minister van Buitenlandse Zaken coördineert het Nederlands buitenlands beleid en daarmee de HGIS. De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken heeft een coördinerende bevoegdheid voor de uitgaven aan ODA binnen de HGIS.

De HGIS-begroting voor 2013 wordt gepresenteerd op basis van de drie pijlers van het buitenlands beleid: veiligheid, welvaart en vrijheid. De pijlers zijn onderling verbonden en versterken elkaar. Daarnaast wordt ingegaan op Europese samenwerking en consulaire dienstverlening. Tot slot worden de overige uitgaven toegelicht.

Het beleid voor ontwikkelingssamenwerking is verwerkt onder de drie pijlers van het buitenlands beleid. Daarbij wordt ingegaan op de vier speerpunten van het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid, te weten Voedselzekerheid, Veiligheid en Rechtsorde, Water en Seksuele Gezondheid.

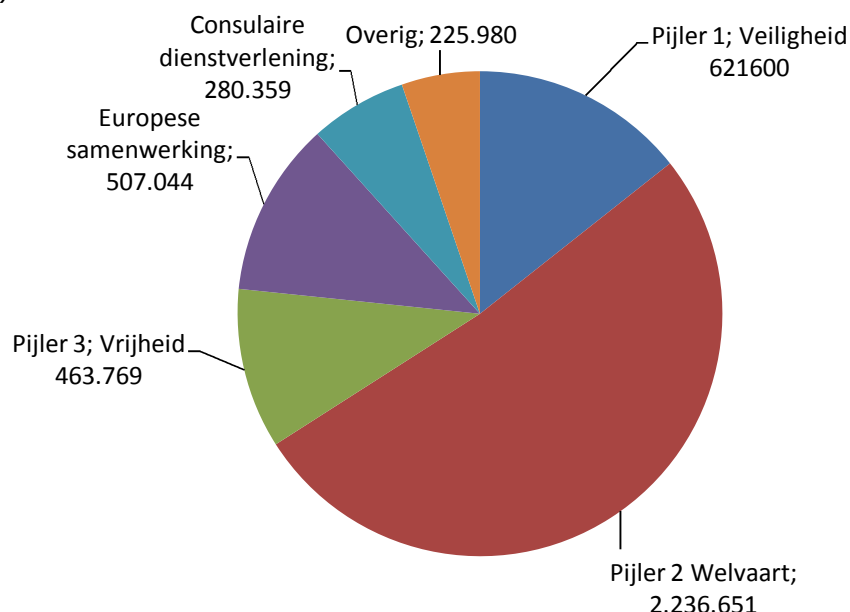
Totale uitgaven

De totale HGIS-uitgaven voor 2013 bedragen EUR 5,806 miljard. De bedragen per pijler (bedragen in duizenden euro) zijn als volgt:

Totale ODA

In 2013 geeft Nederland EUR 4,340 miljard uit aan ODA. Dat is 0,68 procent van het bnp. De bedragen per pijler zijn als volgt (bedragen in duizenden euro):

Pijler 1 Veiligheid

De veiligheid van Nederland is afhankelijk van de veiligheid in de wereld om ons heen. De regering zet zich in om traditionele en nieuwe dreigingen zoals cyberaanvallen het hoofd te bieden, in nauwe samenwerking op nationaal en op internationaal niveau. De trans-Atlantische samenwerking in NAVO-verband vormt de hoeksteen van het veiligheidsbeleid. Dit wordt gecompliceerd door militaire en civiele samenwerking binnen de Europese Unie. Nederland zet zich in op het gebied van ontwapening en non-proliferatie van massavernietigings-wapens, in het bijzonder als gastland voor de *Nuclear Security Summit 2014* en als gastland voor de zesde ministeriele bijeenkomst van het *Non-Proliferation and Disarmament Initiative* in 2013. Daarnaast levert Nederland een actieve bijdrage aan de bestrijding van terrorisme en internationale criminaliteit, en neemt Nederland deel aan internationale operaties waaronder de geïntegreerde politietrainingsmissie in Afghanistan.

Het vergroten van de veiligheid en stabiliteit in de wereld is een belangrijke conditie voor effectieve armoedebestrijding en voor het functioneren van de democratie en rechtsorde in ontwikkelingslanden. Het ontwikkelings-samenwerkingsbeleid heeft Veiligheid en Rechtsorde geformuleerd als één van de vier speerpunten.

Pijler 2 Welvaart

De Nederlandse economie is afhankelijk van het buitenland. De export is een motor voor de Nederlandse groei. Dat onderstreept het belang van handelspolitiek en economische diplomatie. Nederland richt zich daarbij op het bevorderen van export, internationale samenwerking op gebied van onderzoek en ontwikkeling, en het aantrekken van buitenlandse investeringen. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar het verder verdiepen van de Europese interne markt en het beter inspelen op de ontwikkelingen in opkomende markten.

De Nederlandse ontwikkelingssamenwerking wordt ingezet voor verbetering van de zelfredzaamheid en vermindering van de armoede in ontwikkelingslanden, bijvoorbeeld door het ondersteunen van de ontwikkeling van de private sector in ontwikkelingslanden als motor voor duurzame groei.

Het speerpunt Voedselzekerheid is gericht op het behalen van concrete resultaten op gebied van (1) duurzame productie, (2) toegang tot betere voeding, (3) efficiëntere markten, (4) een beter ondernemingsklimaat. Het speerpunt Water is gericht op efficiënt watergebruik (vooral in de landbouw), op verbeterd stroomgebiedsbeheer en veilige delta's. Ook de verbeterde toegang tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen is een aandachtspunt. Bij de speerpunten Voedselzekerheid en Water is een belangrijke rol weggelegd voor het Nederlandse bedrijfsleven gezien hun kennis en expertise.

Pijler 3 Vrijheid

Het bevorderen van mensenrechten vormt de kern van de pijler vrijheid. De prioriteiten van het mensenrechtenbeleid richten zich selectief op vijf terreinen waar Nederland een verschil kan maken, namelijk (1) de vrijheid van meningsuiting waaronder ook internetvrijheid valt, (2) de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, (3) de ondersteuning van mensenrechtenverdedigers, (4) de gelijke rechten voor iedereen met speciale aandacht voor vrouwenrechten en de rechten van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (LHBT), en (5) het maatschappelijk verantwoord ondernemen op het snijvlak van mensenrechten en welvaart.

Ontwikkelingssamenwerking speelt een belangrijke rol bij het realiseren van de ambities van de pijler vrijheid. Ter ondersteuning van het aanpakken van mensenrechtenaangelegenheden bij betrokken overheden worden gerichte initiatieven gesteund. Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten vormen daarbij een speerpunt in het ontwikkelingsbeleid. Dit speerpunt concentreert zich op de volgende vier resultaatgebieden: (1) meer kennis en keuzevrijheid van jongeren op het gebied van seksualiteit, (2) verbeterde toegang tot medicijnen en voorbehoedsmiddelen, (3) betere gezondheidszorg rond zwangerschap en bevalling (inclusief abortus), en (4) meer respect voor seksuele rechten van kwetsbare groepen.

Consulaire dienstverlening De dienstverlening aan Nederlanders in het buitenland behoort tot de kern van het buitenlands beleid. Effectieve bijstand aan Nederlanders in nood in het buitenland is daarbij essentieel. Verschillende crisissituaties vragen om een verschillende, specifieke aanpak. Het juiste reisadvies op het juiste moment, bijvoorbeeld via de Reisapp, en een adequate crisisorganisatie blijven van groot belang. In extreme noodsituaties kunnen onder andere militaire transportmiddelen, chartervluchten of Snel inzetbaar Consulair Ondersteunende Teams (SCOTs) worden ingezet. De consulaire dienstverlening levert een belangrijke bijdrage aan de regulering van het personenverkeer. Op dit gebied worden er stappen gezet om steeds meer delen van de consulaire processen en de visumprocessen te digitaliseren. Ook beoogt de regering meer samenwerking met Schengen-partners om elkaar te vertegenwoordigen bij de afgifte van visa wereldwijd.

Europa

Een goed functionerende Europese Unie versterkt de pijlers van het Nederlands buitenlands beleid. Voor de samenwerking binnen de Europese Unie geldt het subsidiariteitsbeginsel daarbij als uitgangspunt: datgene wat beter op het niveau van de lidstaten geregeld kan worden, moet niet in Brussel geregeld worden. Belangrijke aandachtsgebieden in 2013 zijn immigratie, extern beleid, de crisis in de eurozone en de discussie over groeibevorderende maatregelen. Het herstel van de financiële stabiliteit in de eurozone is essentieel voor de Nederlandse exportgroei, werkgelegenheid en overheidsfinanciën. De lidstaten zijn hiervoor zelf verantwoordelijk, waarbij geldt dat de lidstaten de gemaakte afspraken strikt moeten naleven. Daarnaast moet het toezicht op de geïntegreerde Europese financiële sector worden verbeterd en aangescherpt. De Nederlandse afdrachten aan de Europese Unie vallen niet onder het kader van de HGIS.